

“Pieter, Tomas, Tim, Karen, gaan jullie mee naar de Kwacht ? Ik wil jullie iets laten zien.”

“Wat Bram, wat wil je laten zien ? En wat is er aan de Kwacht ?” vroeg Tomas.

“Weet je dat niet ? Dat is een domein met een paar vijvers. Het is daar superleuk. Er staat een caravan waar allerlei spullen in liggen. En je kan er leuk wandelen en spelen. Maar we moeten wel opletten dat we niet in de vijvers vallen. Ze zijn wel niet zo diep, maar ik weet dat mama en papa altijd ongerust zijn als ik daar aan het spelen ben. Er is iets dat ik jullie wil tonen. Maar eerst moeten jullie beloven er met niemand, maar dan ook niemand over te praten. Willen jullie dat doen ?”

Bram keek zijn vrienden vragend aan. Die wisten niet goed wat te denken, maar ze kenden Bram. Als hij zo iets vroeg, was daar een reden voor. En dus knikten ze, één voor één. Ze waren vrienden voor het leven en als één van hen vroeg om te zwijgen, dan deden ze dat.

“Nu allemaal tuffen op de grond.”

Dat was het teken dat ze gezwoven hadden te zwijgen. Bijna gelijktijdig tuften ze een klodder speeksel tussen hun voeten.

Allemaal op een hoopje. Dat was een eed die niet kon of mocht gebroken worden.

Bram was tevreden met deze belofte. Nu kon hij hen vertellen waar hij al een hele tijd mee zat.

“Er zit iemand met wie ik praat, al kan ik hem niet zien, op de Kwacht. Hij wil met jullie praten. Gaan jullie mee ?”

“Ben je gek geworden ?”

Dat was Tim. De meest cynische en nuchtere van het gezelschap van vijftien vrienden die al sinds de kleuterschool samen waren. Die ongeveer gelijktijdig aan hun schoolcarrière begonnen waren en sindsdien altijd samen gespeeld en geravot hadden en verbazend goed met elkaar opschoten. En al behoorlijk wat kattenkwaad uitgehaald hadden. Tot grote ergernis van hun ouders soms, maar die waren eigenlijk ook wel blij dat ze zo goede vrienden waren. Zolang ze niet te veel gekke dingen uithaalden, konden ze het nog accepteren.

Al was er een paar keer toch al eens crisisoverleg geweest tussen hun ouders en waren ze één keer bijna van school gestuurd. Toen ze de kranen op de wc's opgezet hadden en de aflopen geblokkeerd. Toen waren de wc's omgetoverd tot een zwembad en had de directrice naar huis gebeld. Toen had het er dik tegengezeten en waren ze alle vijf zwaar gestraft. Maar voor de rest viel het allemaal heel goed mee.

En zaten ze nu samen in het zesde leerjaar, wellicht het laatste jaar dat ze met vijf zouden samen zitten. Want de interesses op studiegebied liepen nogal uit elkaar en waarschijnlijk gingen enkelen van hen zelfs naar een andere school gaan. Maar geen van hen lag hier van wakker. Ze waren vrienden voor het leven en ook al zouden ze niet meer in dezelfde klas zitten, dan nog zou die vriendschap blijven bestaan.

Ze waren ook alle vijf verschillend. Tim, zoals gezegd de cynische, ongelovige Tomas. Tomas, in tegenstelling tot Tim, de goedgelovige, de lamme goedzak van het gezelschap, altijd klaar om de anderen te helpen, zonder er ook maar enige dank voor te verwachten. Pieter was de sportiefste van de groep, ook de moedigste. Hij durfde alles, ging niets uit de weg. Een beetje zoals Bram, die durfde ook nogal veel, als er tenminste iemand de eerste stap wilde zetten. En aangezien Pieter daar altijd toe bereid was, ging Bram altijd mee. En Karen, het enige meisje in het gezelschap, stond meer dan haar mannetje. Ze kon met elk van hen mee en was eigenlijk de persoon die het meest rust bracht in de groep. Als de jongens weer aan het kibbelen waren, was het altijd Karen die ervoor zorgde dat ze het weer bijlegden.

Kortom, het was een gezelschap dat gewoon voor elkaar gemaakt was en bij elkaar paste. Alsof het nooit anders geweest was.

“Nee Tim, ik ben niet gek geworden. Ik weet wat je denkt. Het kan niet dat er iemand met mij praat die ik niet zie, maar ik zweer het jullie, die is er wel. Er zit een geest op de Kwacht en die wil met ons praten. Ik heb het hem gevraagd, hij is bereid zich aan jullie te tonen. 't Is te zeggen, met jullie te praten, want tonen kan hij zich niet. Maar als je mij niet gelooft, waarom ga je dan niet gewoon mee ? Dan kan je het zelf horen.”

Tim leek nog niet overtuigd. Hij bekeek Bram maar scheef. Waarna hij de anderen uitdagend aankeek.

“Wat denken jullie ervan ? Het kan toch niet wat Bram zegt hé ? Zo iets bestaat niet. Zeg niet dat jullie hem geloven hé !”

Pieter, Tomas en Karen wisten niet goed wat ze ervan moesten denken. Ook zij geloofden niet in het bestaan van geesten, maar ze kenden Bram ook al wel langer dan vandaag. Het was niets voor hem om dit soort dingen te verzinnen. Hij had wel een grote fantasie en kon schitterende verhalen vertellen, maar ze wisten altijd wanneer hij een verhaal aan het vertellen was. Ze wisten wanneer hij met zijn fantasie bezig was en wanneer hij serieus was. En nu had het er alles van dat hij serieus was. Kon dit ?

“Ben je zeker Bram ? Ik heb het ook moeilijk om jou te geloven, want zo iets kan normaal gezien niet. Maar ik weet ook dat je ons niet zomaar iets zou wijsmaken. Ik wil met je meegaan, ik wil het wel eens zien. Of horen.”

Dat was Karen geweest, zoals altijd de meest wijze van de groep, klaar om een middenweg te zoeken uit de discussie waar ze inzaten. En Karen had ook een grote invloed op de rest. Als zij zei dat ze het geloofde, waren de anderen al half verkocht en geloofden ze het ook bijna.

Geen van de vier jongens zou he t ooit toegeven, maar als ze diep in hun hart keken, zouden ze moeten erkennen dat ze stiekem verliefd waren op het enige meisje in de groep. Maar ze durfden het niet tonen, uit schrik dat het de vriendschap in de groep in het gedrang zou brengen, dat de groep uit elkaar zou vallen. Maar haar volgen tot het einde van de wereld zouden ze allemaal doen, mocht dat nodig zijn.

Meer moest er nu niet meer gezegd worden. Karen was het er mee eens om te gaan en dus gingen ze allemaal. Zelfs Tim, die net als de anderen heimelijk verliefd was op Karen, misschien nog wel het meest van allemaal, was overtuigd en ging zonder verder morren mee.

Snel stapten ze op hun fiets en reden ze naar de Kwacht. Een stukje natuur in de velden in Heultje, niet zichtbaar van op de weg, enkel te vinden als je wist waar je moest zijn. De poort was dicht, maar aangezien deze plek eigendom was van Bram's ouders, was het geen probleem dat hij naar binnen ging.

Bram wist zelf niet goed hoe het kwam, hij trok nu al sinds zijn derde levensjaar met deze jongens en dit meisje op, maar zij waren nooit eerder op de Kwacht geweest. Wellicht had het te maken met de schrik die zijn ouders altijd gehad hadden dat hij in één van de vijvers zou sukkelen. Pas nu hij twaalf geworden was, mocht hij hier alleen komen. Misschien waren zijn ouders een beetje té ongerust, maar Bram wist dat ze het waren omdat ze hem niet wilden verliezen. Regelmatig had hij discussies met zijn ouders en soms zelfs ruzies, maar al bij al had Bram een goede thuis en een gelukkige jeugd. En dus nam hij het hen niet kwalijk.

Bram wist niet hoe zijn ouders zouden reageren als ze wisten dat hij met zijn vrienden hier was, maar hij dacht dat ze dit niet zo erg zouden vinden. Hij was toch al twaalf en hij mocht zelf alleen naar hier komen, dan zou dat ook wel voor zijn vrienden gelden.

Het was tijdens één van die eerste bezoeken alleen aan de Kwacht, dat Bram voor het eerst met de bewoner van dit domein in aanraking gekomen was. Bram kwam er heel graag en had dan ook niet lang gewacht om hier alleen te komen nadat hij de toestemming gekregen had. Hier zou hij later met zijn vriendinnetjes komen, daar was Bram al zeker van, maar buiten Karen had hij nog niet veel oog voor het andere geslacht. Dat zou wellicht nog wel komen, maar op dit ogenblik waren zijn vrienden het belangrijkste.

Hier rondwandelen vond Bram op zich echter al heel leuk. Genieten van de rust die hier heerste. Niet meer lawaai dan een vaag gebrom van auto's ver weg. Genietend van de diverse soorten vogels die hier hun nest hadden of hier neerstreken om even te rusten. Bram was nogal een natuurmens en hield ervan om die vogels te bestuderen. Thuis had hij een boek met daarin alle soorten vogels en hij duidde erin aan welke hij hier al gezien had. En dat waren er ondertussen al een behoorlijk aantal.

Eén van zijn geliefkoosde plekken om de vogels te bestuderen was een prieeltje dat opzij van de kleinste van de twee vijvers stond. Weggestopt in de struiken, bijna niet zichtbaar in de zomer als alles in volle bloei stond, maar de ideale plaats om de vogels te bestuderen zonder dat ze hem zagen.

Zo had Bram daar gezeten de eerste keer dat de geest van zich liet horen. Hij had zich bijna dood geschrokken. Uiteraard was Bram ervan overtuigd dat hij hier helemaal alleen was. Buiten zijn ouders en hijzelf kwam er doorgaans niet veel volk aan de Kwacht. Tenzij ze door zijn ouders werden uitgenodigd. Af en toe namen zij hun vrienden hier wel eens mee naar toe en een paar keer per jaar organiseerden zij hier een barbecue, maar daarbuiten was het hier heel rustig. Gelukkig maar. Bram zou het niet leuk vinden als iedereen hier zomaar te pas en te onpas zou binnenlopen. Dit was zijn plaatsje, waar hij kon nadenken en dromen en hij wilde niet dat dit verstoord werd door anderen. Hier kon hij nadenken over de verhalen die hij wilde schrijven, zoals zijn vader. Die schreef sinds een aantal jaren boeken en Bram wilde dat net zo gaan doen. Lezen deed hij in elk geval al heel graag, wat zijn vader heel graag zag, en als hij nog iets beter zijn gedachten kon ordenen, zou hij ook beginnen schrijven. En wat hij hier meegemaakt had, zou hem zeker helpen om inspiratie op te doen.

Zoals zo vaak had Bram in het prieeltje gezeten, kijkend naar een reiger die neergestreken was in de vijver om een paar vissen te vangen. Gefascineerd door de rankheid en snelheid waarmee deze grote vogel erin slaagde telkens weer een vis uit het water te grijpen en op te slokken. Geconcentreerd kijkend, zich er niet van bewust dat er misschien nog iemand of iets was. De jongen schrok dan ook behoorlijk toen hij zacht zijn naam hoorde noemen.

“Dag Bram, hoe is het ermee?”

Bram wist niet waar te kijken. Wie was hier? Hij was hier toch alleen? Zijn hart bonste in zijn keel. Niet bij machte een woord te zeggen. Verschrikt keek Bram om zich heen, maar hij zag niemand. Er was niets te zien, maar er had toch iemand tegen hem gesproken? Of had hij zich dat maar ingebeeld? Was zijn verbeelding een spelletje met hem aan het spelen? Hij was aan het denken geweest aan een verhaal over geesten en wellicht had hij, zonder het zelf te beseffen, een stuk van het verhaal nagespeeld en had hij dit tegen zichzelf gezegd. Ja, dat zou het zijn. Want het kon toch niet dat hier iemand zat. Bram kende dit plekje goed genoeg om te zien of er iemand was of niet. En hier was niemand, daar was hij zeker van.

“Dag Bram. Ik ben hier wel hoor.”

Weer die stem. Een mannenstem, maar niet boos. Neen, ze klonk heel vriendelijk. Bram hoorde de waarschuwing van zijn ouders dat hij nooit met vreemde mannen of vrouwen mocht meegaan weer helder door zijn hoofd weerklinken. Talloze keren, wellicht meer dan honderd, hadden ze hem hiervoor gewaarschuwd. Eindeloos had hij dit moeten herhalen tot ze er zeker van waren dat hij het helemaal begrepen had en hij het niet zou doen. En Bram zou dit niet doen, hij was oud genoeg om te begrijpen dat er mannen en vrouwen met slechte bedoelingen rondliepen en hij had helemaal geen zin om zoiets mee te maken. Maar hier was niemand te zien. Hij was hier alleen. Hoe kon dit nu?

Weer keek Bram naar alle kanten rond, hij keek onder de stoelen, kwam uit het prieeltje en keek op het dak. Maar nergens was iets te zien. Nergens was iemand te zien. Dit kon toch niet!

“Je moet niet zoeken Bram, je zal mij niet zien. Ik ben een geest. Je kan mij niet zien. Maar ik ben hier wel hoor. Ik zit naast je, op de stoel aan de andere kant van het tafeltje. Doe echter geen moeite om mij te zien of te voelen. Dat kan je niet. Je kan mij alleen maar horen.”

Nu wist Bram helemaal niet meer wat denken. Een geest die naast hem op een stoel zat! Was hij nu helemaal gek aan het worden? Even bekeek hij hem de neiging om snel op te staan en te gaan lopen, maar iets weerhield hem hiervan. Hij wilde eigenlijk wel weten wie dit was en wat hij hier deed. Hij had eigenlijk een boel vragen die nu opgeborreld kwamen die hij aan deze geest wilde stellen.

“Eh,” begon Bram, maar hij zweeg weer. Hij was toch nog een beetje te bedeesd om vragen te stellen. Hij was het uiteraard niet gewoon om met geesten te praten en als zijn vrienden niet in de buurt waren, en dan vooral Pieter, was hij niet zo'n held. Wat zou hij er nu niet voor geven als zijn vrienden hier zouden aankomen. Maar dat kon niet, ze waren hier nog nooit geweest en dus was de kans wel onbestaande dat ze hier zouden komen.

“Zeg het maar hoor Bram. Je moet geen angst hebben. Ik zal je niets doen. Ik wil gewoon even met je praten. Ik zit hier al zo lang zonder dat ik met iemand heb kunnen praten.”

De stem van de geest klonk zo vriendelijk dat Bram de moed vond om zijn vragen te stellen.

“Wie ben jij ? Hoe heet jij ? Vanwaar kom jij en wat doe je hier ? Ben je hier al lang ? En waarom praat je nu tegen mij ?”

Nu Bram de moed gevonden had om zijn vragen te stellen, vuurde hij ze in hoog tempo af. Hij kon het niet zien, maar hij meende de geest te horen grinniken.

“Ho ho, niet zo snel. Eerst kan je niets vragen en nu kan je niet stoppen. Maar maak je geen zorgen, ik zal ze allemaal beantwoorden. Waar zal ik beginnen ? Misschien met mij voor te stellen ?

Ik ben Leonardus Draulans. Tot uw dienst. Maar zeg maar Leo hoor. Ik ben hier al heel lang, ik zou bijna vergeten hoelang. Welk jaar zijn we nu ? Want ik heb hier geen kalender en kan niet zien welke dag of jaar het is.”

“Het is 2003, meneer Leo.”

“Meneer, niets meneer, gewoon Leo. Hmmm, 2003. Zijn we al zover ? Dan ben ik hier al bijna honderd jaar. Al zo lang ? Verdorie, ik zou het bijna vergeten. Ja, bijna honderd jaar is het geleden dat ik hier aangeland ben. Toen waren er hier nog geen vijvers, want deze zijn door mensen aangelegd. Toen was het hier een weiland, omgeven door bossen. Veel weilanden waren er hier nog niet, vooral bomen en bossen. In tegenstelling tot nu, nu zijn alle bossen bijna verdwenen. Spijtig, heel spijtig. Maar gelukkig zijn er hier op de Kwacht nog genoeg bomen om mij tussen te begeven.

Ik hou van het bos Bram. Ik heb er altijd van gehouden. Ik was dan ook boswachter. De bezigheid die mij toeliet om de ganse dag in het bos gelukkig te zijn. Het was dan ook tijdens de uitoefening van mijn beroep dat ik het leven gelaten heb. Het was een vreselijk koude winter, in 1901, toen ik op ronde was om te kijken of er geen stropers aan het werk waren. Dit waren de bossen van de prinsen van Merode en zij hadden mij gevraagd om op de stropers te jagen. Niet dat ze de arme mensen geen eten gunden, maar de stropers die hier nu aan het werk waren, waren niet arm. Dat waren de rijkere burgers die al het wild van de prinsen wilde stelen en die verkochten aan de armen aan woekerprijzen. En daar wilden ze een einde aan stellen.

Dat was mijn opdracht. En die was ik aan het uitvoeren toen ik in de weiland kwam waar nu de Kwacht is. Er stonden een paar bomen, genoeg om me achter te verschuilen, ideaal om de stropers die in en uit het bos liepen in het oog te houden. Hier stond ik dan ook op wacht, toen er een paar van die beruchte stropers, zwaar beladen met konijnen en zelfs een ree uit het bos gelopen kwamen. Ze waren met vier en eigenlijk had ik beter moeten weten dan hen in mijn eentje trachten te stoppen, maar ik was nog jong en overmoedig.

Ik stapte achter de boom uit en riep hen toe dat ze moesten stoppen. Ze leken niet echt verbaasd of onder de indruk van mijn aanwezigheid, al had ik een jachtgeweer op hen gericht. Ze keken elkaar even lachend aan – ik zie het nog zo voor mijn ogen – gooiden hun wild op de grond, richtten hun geweer sneller dan ik kon reageren en schoten mij alle vier tegelijk neer. Ik voel de hagel nog door mijn lijf gaan.”

Leo's stem klonk gebroken toen hij dit vertelde. Bram hoorde de pijn die Leo voelde. Hij had het verhaal zo levendig verteld dat Bram de schoten bijna gehoord had. Dat hij schrok toen Leo getroffen werd.

“Ik werd door alle vier de stropers geraakt. Ik weet niet of ik nog lang geleefd heb of niet, maar ik denk van niet. Het enige dat ik nog weet van die dag, is dat ze nog even hard gelachen hebben, hun buit terug opgepakt hebben en zingend weggelopen zijn. Mij stervend achterlatend. Onmenselijke, beesten, die met niets of niemand rekening hielden.

Ik weet niet waarom het gebeurd is, misschien heb ik in mijn leven iets vreselijks mis gedaan, maar ik ben altijd hier gebleven. Mijn geest is altijd op deze plaats blijven hangen. Er moet iets met de Kwacht en mij zijn, maar ik kan de grenzen van dit domein niet overschrijden. Ik heb de laatste honderd jaar voldoende tijd gehad om een verklaring hiervoor te vinden, maar ik kan het niet verklaren. Ik weet het echt niet, maar ik ben dus altijd hier gebleven. Rondgedwaald, genoten van de omgeving en de natuur. Ik heb hier alles zien veranderen. Ik heb het bos zien verdwijnen waar de stropers uitgekomen zijn. Ik heb gezien hoe dit domein aangelegd werd, hoe de vijvers uitgegraven werden en hoe er in de buurt huizen gebouwd zijn. De stropers heb ik echter nooit weergezien. Op één of andere manier heb ik het gevoel dat zij gestraft zijn voor hun wandaad. Dat ze, toen ze teruggekeerd zijn in het dorp, opgepakt werden en misschien wel opgehangen. Zeker ben ik daar echter niet van en ik betwijfel of jij er nog iets van zou kunnen vinden, maar ik voel dat zij geboet hebben voor hun daden. Maar ik zit hier dus al die hele tijd. Denkend, kijkend, mijn tijd verdrijvend, zonder echt doel, maar ook zonder verveling. Ik heb me aangepast aan mijn leven hier. Misschien kan ik nog ooit de aarde verlaten en naar de hemel gaan, misschien ook niet. Ik weet het niet. Maar wat ik wel weet, is dat ik na al die tijd de nood voelde om met iemand te praten. Je kan je niet voorstellen hoe eenzaam het is om bijna honderd jaar lang met niemand te kunnen praten. Veel volk heb ik wel gezien. Jouw ouders ken ik ondertussen zeer goed en ik weet meer over hen dan zij vermoeden.

Veel jonge, vrijende paartjes heb ik hier ook al gezien – er is heel wat veranderd tegenover mijn tijd wat verkering betreft (voegde Leo er grinnikend aan toe) – en zelfs mensen die hier bloemen kwamen stelen. Maar nooit heb ik met één van hen gesproken. En ik praatte zo graag. Ik hou van de stilte, maar als je honderd jaar stilte gekend hebt, is de nood om te praten zeer groot.

Vandaar dat ik jou uitgekozen heb om mee te praten Bram. Ik hoop dat ik je niet te veel heb laten schrikken en dat je met mij wil praten. Ik zal je geen kwaad doen. Ik kan je geen kwaad doen, maar ik zou graag wat met je praten. Over eender wat. Maakt niet uit, als ik maar met je mag praten. En hiermee denk ik dat ik al je vragen beantwoord heb.”

Bram was behoorlijk onder de indruk van hetgeen hij hier allemaal gehoord had. Dit moest hij even laten bezinken. Wauw, een geest die hier rondwaarde en die hem al al die jaren in het oog gehouden had ? Dat was cool. Dat moest hij aan zijn vrienden vertellen. Als ze hem zouden geloven.

Bram, die gewoonlijk toch niet op zijn mond gevallen was, wist even niet wat zeggen. Het hele verhaal warrelde door zijn hoofd, pogend om de stukjes van de puzzel weer op hun plaats te laten vallen. Hij begreep het grotendeels wel, hij wist wat

stropers en boswachters waren, maar hij had het er toch wat moeilijk mee om te geloven dat iets dergelijk gruwelijks hier op deze plaats gebeurd was. Al was het bijna honderd jaar geleden, Bram kreeg er nog kippenvel van. Net zoals hij gekregen had toen Leo het vertelde.

Uiteindelijk kreeg de nieuwsgierigheid echter opnieuw de overhand en kon Bram weer spreken.

“Men..., euh Leo, ik weet niet goed wat zeggen. Ik vind het vreselijk wat u overkomen is, maar ik wist het niet. Ik heb nog nooit gehoord dat er hier zo iets zou gebeurd zijn. Maar als u wil, zal ik het wel eens opzoeken. Dan weet u misschien meer waarom het gebeurd is.”

“Dat zou heel leuk zijn als je dat zou willen doen Bram, dat zou heel leuk zijn.”

Bram bleef nog een heel tijdje met Leo praten. Maar nu was het vooral Leo die de vragen stelde en Bram die antwoordde. Leo wilde honderduit horen over hoe het er nu in de wereld aan toe ging. Natuurlijk had hij heel veel zien veranderen vanaf de plaats waar hij woonde. Wegen die aangelegd werden, auto's die er op reden. Vliegtuigen die overkwamen en zo veel meer. Maar heel veel dingen wist Leo ook niet. Hoe kon hij ook? Hij zat hier gevangen en kon met niemand praten. De geest viel van de ene verbazing in de andere en wist niet wat te denken. De tijd vloog dan ook voorbij en Bram vergat bijna dat hij naar huis moest. Etenstijd. Maar hij vertrok niet voor hij Leo beloofde vaak terug te komen.

Wat hij ook deed. Bij elke gelegenheid die hij had, kwam hij naar hier en praatte hij met Leo. Enerzijds omdat hij merkte dat hij Leo hier een heel groot plezier mee deed. Anderzijds ook omdat hij er zelf ook van genoot. Hij was graag bij de geest. Al kon Bram hem niet zien, toch had hij duidelijk het gevoel dat dit een zeer goed mens geweest moest zijn, en kon hij niet begrijpen dat een goed mens zo gestraft kon worden.

Regelmatig kwam Bram hier ook met zijn ouders of grootouders, maar bij die gelegenheden liet Leo zich niet horen. Dat was de afspraak. Leo wilde zich nooit aan een volwassene laten 'zien'. Die zouden dat niet begrijpen en allerlei gekke dingen gaan doen om hem te verdrijven. Al zou dat niet veel uithalen.

Zoals beloofd, was Bram ook gaan opzoeken of er iets bekend was over een moord in de velden, zo'n honderd jaar geleden. Via een oude schooldirecteur van het dorp, die zijn ouders goed kenden, en die lid was van de Heemkring Anfried, kwam Bram één en ander te weten. Er waren na een beetje zoeken inderdaad geschriften terug te vinden, die teruggingen naar het begin van de 20ste eeuw en die vertelden hoe de toenmalige boswachter, Leonardus Draulans, op een koude winternacht door vier stropers gedood was. De veldwachter van dienst, Petrus Lavers, had de vier heel snel geklist en hen voor de rechtbank gebracht. Opgehangen waren ze niet, maar ze hadden wel de rest van hun dagen in de gevangenis doorgebracht. Alwaar ze allevier een longziekte opgelopen hadden en gestorven waren. Een langzame, pijnlijke dood. Gerechtigheid die geschied was.

Waarom Leo zelf echter gestraft leek te zijn, bleek uit geen enkele van de geschriften. Er werd geen slecht woord over hem gerept, enkel lofbetuigingen waren zijn deel. Leo was heel blij dat te horen, maar het feit dat er niets over zijn lot terug te vinden was, stemde hem toch wat droef. Al had hij er niet veel op durven hopen, onbewust had hij toch gewild dat er een verklaring voor zijn lot zou komen. Toen dit echter niet kwam, vond Leo vrede met zichzelf. De laatste kans om een uitleg te vinden, was verkeken, zonder succes en dus moest hij zich er bij neerleggen. En het beste trachten te maken van zijn verdere 'leven' op de Kwacht.

De gesprekken met Bram brachten hem in elk geval al veel verlichting. Ook Bram genoot ervan en kon niet wachten om dit aan zijn vrienden mee te delen. Hij wist echter niet of Leo dit wel zou willen en besloot het hem dan ook te vragen.

“Of je je vrienden mee mag brengen en aan mij voorstellen? Natuurlijk mag dat Bram. Maar op één voorwaarde, en die ken je. Dat ze aan niemand anders vertellen over mijn bestaan. Niet zozeer voor mij, maar wel voor hen. Niemand zal hen geloven. Men zal de Kwacht komen uitkammen om sporen van mijn aanwezigheid te vinden, maar die zullen ze niet aantreffen. En dus zullen ze denken dat zij gek geworden zijn. Of hen gewoon niet geloven, maar het zal hen zeker geen goed doen.”

En dus had Bram zijn vrienden laten beloven te zwijgen, waarna ze met hun fietsen op de Kwacht aangekomen waren. De fietsen werden achter de inrijpoort achtergelaten. Niet op slot, hier kwam toch niemand anders dan Bram en zijn familie. Ze legden ze wel een beetje uit het zicht, waarna ze te voet verder gingen. Bram op kop, Pieter er vlak achteraan. Die wilde wel weten wat er nu echt aan de hand was hier. Karen en Tim daarachter en Tomas als laatste. Niet helemaal gerust in wat hier mogelijks aanwezig was.

Bram ging hen voor naar het prieeltje, waar ze elk op een stoel plaatsnamen. Er werd geen woord gesproken, maar Bram had een fijne glimlach om zijn mond. Hij was heel blij dat hij zijn grote geheim eindelijk kon delen met zijn vrienden. Veel te lang had hij het voor hen verborgen gehouden en als hij nog langer moest zwijgen, zou hij ontploft zijn.

“En Bram, waar is nu die geest? Ik zie niets, ik hoor niets.”

Dat kon natuurlijk alleen maar Tim zijn. De ongelovige Tomas. Maar Bram antwoordde niet. Hij wist dat Leo zou komen. Daar had hij alle vertrouwen in. Leo had het hem zelf beloofd, hij was het er mee eens geweest dat Bram zijn vrienden mee naar hier zou brengen, dus zou hij hem nu niet in de steek laten. Voorlopig liet hij zich echter nog niet horen, maar daar maakte Bram zich niet ongerust in. Hij wist dat Leo zijn woord zou houden.

“Je zegt niets Bram. Omdat je weet dat hier niets is. Ik had het kunnen weten. Je hebt ons voor de gek gehouden. Ha ha, heel goede mop, maar kunnen we nu terug gaan? Hier is toch niets te beleven.”

“Tim, wil je nu even je mond houden? We zijn hier nog maar net. Geef Bram eens een kans.”

Dat was Karen. Die lieve schat van een Karen. Bram voelde zijn hart smelten. Karen die het voor hem opnam. Telkens ze dit deed, werd Bram nog een beetje meer verliefd op haar. En ze deed dat eigenlijk vrij vaak. Voor de anderen ook wel, maar toch meer voor hem. Bram zou er bijna ruzie voor gaan maken met Tim opdat Karen hem zou gaan verdedigen. Hij schonk haar dan ook de warmste glimlach die hij kon toveren en smolt nog meer toen Karen die glimlach even warm beantwoordde. Een glimlach die echter leek te bevriezen op haar mooie gezichtje toen plots een stem weerklonk.

“Wel wel, wie we hier hebben. Als dat niet de vrienden van Bram zijn. Dag Tim. Ik zie dat je het moeilijk hebt om Bram te geloven. Neen, je moet zo niet rondkijken, je zal me niet zien, noch vinden. Ik sta recht voor je, op minder dan een meter van je. Maar je kan me niet zien, want ik ben een geest. Wist je dat niet? Heeft Bram dat niet verteld?”

Tim sprong recht en deinsde achteruit. Hij was behoorlijk geschrokken van het plotse opduiken van deze stem. Ze kwam inderdaad van recht voor hem, maar er was niets te zien. En die geest, stond die echt op minder dan een meter voor hem? Verdorie, waarom was hij hier naar toe gekomen?

De anderen leken iets minder geschrokken, al waren ze geen van allen – met uitzondering van Bram natuurlijk – erg op hun gemak. Ze wisten dat dit ging gebeuren, maar toch was het vreemd. Ze hadden het niet kunnen geloven. Ze hadden het niet willen geloven.

“Je moet zo niet schrikken Tim. Ik ga je geen kwaad doen hoor. Heeft Bram dat niet verteld? Ik doe niemand kwaad. Nooit. Dus maak je geen zorgen. Ik kan je trouwens geen kwaad doen, want ik ben een geest. Ik heb geen lichaam meer om jullie aan te raken. Het enige wat ik nog kan doen, het enige wat overgebleven is van mijn oude lijf, is mijn stem. Dat is alles. Iets anders kan ik niet meer. Zelfs als ik door de struiken ga, bewegen de bladeren niet meer. Dus maak je geen zorgen. Ik wil alleen maar praten.”

Dit leek Tim een stuk te kalmeren, maar helemaal op zijn gemak was hij toch nog niet. De anderen begonnen nu een stuk rustiger te worden en zoals verwacht, begon de nieuwsgierigheid de overhand te krijgen. Alle vijf waren ze gezonde jongeren van twaalf jaar. Die gezegend waren met een aanstekelijke portie nieuwsgierigheid en dus vuurden ze de één na de andere vraag op Leo af. Vragen die Bram veelal ook al gesteld had, maar ook nieuwe vragen. Vragen over Leo's leven. Over alle dingen die hij hier de ganse dag deed. Je kon het zo gek niet bedenken of iemand van de vijf vrienden stelde er wel een vraag over.

En Leo, die beantwoordde alle vragen met enorm veel plezier. Hij had zich in geen honderd jaar zo goed gevoeld als nu. Hij had zich in al die tijd niet meer zo geamuseerd als nu. Ondanks de moeilijke en beperkte toestand van het geest zijn, had hij zich toch redelijk gelukkig gevoeld. Naar omstandigheden. Maar wat hij nu meemaakte, maakte het verdriet van de afgelopen honderd jaar goed. Waarom had hij dit niet veel eerder gedaan? Dan had hij zich een stuk beter gevoeld. Maar Leo wist waarom. Er waren eerder geen kinderen op de Kwacht geweest die oud genoeg waren om in hem te geloven, en jong genoeg om niet weg te lopen. Als ze te oud werden, begonnen ze alle mogelijke en onmogelijke kwaad in hem te zien en zouden ze van hem wegrennen. Maar niet deze kinderen. Neen, zij genoten met volle teugen van zijn aanwezigheid en wilden alles van hem weten.

De tijd vloog dan ook ongelooflijk snel voorbij en voor de vrienden het wisten, was het tijd om naar huis te gaan. Echter niet zonder dat ook de vier anderen plechtig beloofd hadden om regelmatig terug te komen. Wat ze met veel plezier deden. Bram had ondertussen thuis wel verteld dat hij regelmatig aan de Kwacht zat. Want hij was zoveel weg dat hij dat niet meer geheim kon houden. Zijn ouders of grootouders konden trouwens ook altijd op elk ogenblik op de Kwacht aankomen, dus kon hij er best niet over liegen. Maar ze hadden er geen probleem van gemaakt. Ook toen hij gevraagd had of hij zijn vrienden er mee naar toe mocht nemen, was dat geen probleem geweest. Hij was nu oud en wijs genoeg om te weten dat hij niet in de vijver moest springen. Bovendien kon hij zeer goed zwemmen, dus veel gevaar was er niet.

Bram en zijn vrienden namen afscheid van Leo, maar niet voor lang. Zoals beloofd, kwamen ze heel veel terug naar de Kwacht en telkens weer werd er honderduit gepraat. Je kon het onderwerp zo gek niet bedenken of ze hadden het erover. De kinderen schepten er genoeg in om te trachten verhalen op te diepen of krantenartikels te citeren die Leo aan het schrikken zouden brengen. Zoals reizen naar de maan, kernenergie (al begrepen ze daar zelf niet veel van), computers, en noem maar op.

De leehonger van Leo was bijna onstilbaar. Alles, maar dan ook werkelijk alles wilde hij weten en op ongelooflijk korte tijd haalde hij bijna honderd jaar geschiedenis in en was hij helemaal bij bij de nieuwe beschaving. Al kon hij er niet van proeven, al kon hij de dingen waar hij nu over hoorde nooit van dichtbij zien. Hij moest op de Kwacht blijven.

Dit gegeven fascineerde Bram behoorlijk en hij ging dan ook nog regelmatig terug naar de oud-directeur om meer info te vinden, maar niets dat ook maar enige aanwijzing gaf.

Waarop hij naar de pastorij trok. Misschien dat ze daar wel iets zouden weten. Een pastoor was er niet meer in Heultje, maar de lekenhelpster was zeer bereid naar zijn verhaal te luisteren. Bram vertelde dat hij voor school iets moest schrijven over geesten en dat hij wilde weten of er redenen konden zijn waarom geesten op aarde moesten blijven rondwalen. Rachel, de lekenhelpster, vond het een vreemde vraag, maar zag uiteraard geen verband met de Kwacht. Ze zou het even opzoeken en Bram iets laten weten. Hij moest binnen een paar dagen maar terugkomen.

Wat Bram ook deed. Hij had Leo niets verteld over zijn verdere onderzoeken, omdat hem niet nog meer ontgoochelingen te bezorgen. Maar toen hij een paar dagen later weer bij Rachel kwam, kreeg hij nieuws waarvan hij niet kon wachten om het aan Leo te vertellen.

Het kon gebeuren – vertelde Rachel – dat de geest van een dode op de plek waar hij gestorven was, bleef rondhangen, als de geest het lichaam te snel verlaten had. Als de geest dacht dat het lichaam al dood was, terwijl dit nog niet het geval was. Dan was de geest nog niet klaar om te vertrekken. Maar aangezien de geest niet meer terug in het lichaam kon, stierf het lichaam dan toch, zonder dat de geest nog een kans zag zich klaar te maken voor de reis naar het hiernamaals. En was de geest gedoemd te blijven rondwaren op de plek waar hij het lichaam verlaten had.

Uiteraard vroeg Bram of er een mogelijkheid was voor de geest om zich alsnog klaar te maken voor de reis naar het hiernamaals. Rachel had deze vraag al verwacht en had ook het antwoord. Dat kon. En het was zelfs vrij eenvoudig. Het enige wat er moest gebeuren, was een gewijd relikwie of wat wijwater op de plaats leggen waar de geest het lichaam verlaten had. Als dat gebeurde, zou de geest rust vinden en naar het hiernamaals vertrekken.

Bram kon niet wachten om met dit bericht naar Leo te gaan. Eindelijk, na bijna honderd jaar, zou Leo rust kunnen vinden. Snel nam Bram afscheid van Rachel, haar uitvoerig bedankend, stapte op zijn fiets en reed naar de Kwacht. Maar niet voor hij nog even langs de kerk ging, zijn zakdoek in het wijwater vat doopte en die voorzichtig in zijn zak stak.

Aan de Kwacht zaten zijn vier vrienden al in het prieeltje, met Leo pratend. Ze moesten de opwinding duidelijk op Bram's gezicht gezien hebben, want ze vroegen direct of er iets was.

Met horten en stoten deed Bram zijn hele verhaal. Hoe hij aan Rachel gevraagd had of zij een verklaring had voor wat Leo overkomen was en belangrijker nog, of zij er een oplossing voor had. Zowel Leo als de vier vrienden luisterden zonder een woord te zeggen. Toen Bram uitgesproken was, viel er een diepe stilte die een eeuwigheid leek te duren. Noch één van de vijf vrienden, noch Leo spraken een woord.

De vrienden omdat ze beseften dat dit een oplossing voor Leo was, maar meer nog omdat ze begrepen dat dit eveneens het afscheid zou worden, dat ze nooit meer met Leo zouden kunnen praten. En al gunden ze Leo van ganser harte zijn rust, dit wilden ze eigenlijk niet. Leo was hun beste vriend geworden. Ze konden zo goed met hem praten dat ze hem niet kwijt wilden.

Maar ze beseften ook dat ze niet egoïstisch mochten zijn. Het ging hier om Leo, niet om hen.

Leo zelf bleef nog een ganse tijd stil. Toen hij uiteindelijk sprak, klonk zijn stem stil en bedachtzaam.

“Bram, ik weet niet hoe ik je moet bedanken voor wat je hier voor mij gedaan hebt. Je hebt mij mijn leven teruggegeven.

Niet echt, maar zo voelt het wel aan. Je hebt mij de mogelijkheid gegeven om mijn plek in het hiernamaals in te nemen. Om eindelijk rust te vinden. Ik ben je daar oneindig dankbaar voor.

Maar ik voel ook pijn hierbij. Pijn omdat ik jullie moet achterlaten. Verdriet omdat ik jullie niet in de steek wil laten. Nooit eerder heb ik zulke goede vrienden gehad als jullie. Nooit opnieuw zal ik zulke goede vrienden vinden. Wees alsjeblieft niet boos op mij, maar begrijp dat ik dit moet doen. Dank je voor alles wat jullie voor mij gedaan hebben. Ik zal van daarboven een oogje in het zeil houden op jullie leven. Ik zal jullie beschermengel zijn. Zorg goed voor elkaar en verbreek nooit, nooit de vriendschap die jullie hebben. Die is meer waard dan eender wat in dit leven. Kom, volg me nu, het is tijd.”

Leo geleide hen naar de plaats waar zijn geest zovele jaren terug zijn lichaam verlaten had. Het was net op de plaats waar een grote Hortensia volop stond te bloeien. Het kon bijna niet meer symbolisch. Bram nam de zakdoek uit zijn zak en legde hem zachtjes neer op de plaats die Leo aangewezen had.

“Het ga jullie goed vrienden. Ik moet nu gaan. Als ik kon, zou ik jullie omhelzen, maar denk dat ik het gedaan heb.

Nogmaals, dank je wel voor alles en misschien tot ziens. Vaarwel.”

Dit waren de laatste woorden die Leo sprak. De laatste woorden die ze ooit van hun grote, onzichtbare vriend zouden horen.

Zowel Bram, Tomas, Pieter, Karen en zelfs Tim stonden met tranen in de ogen naar elkaar te kijken. Ze wisten dat dit het beste was, ze wisten dat dit was zoals het hoorde, maar het deed pijn, heel veel pijn. Ze voelden dat ze hun beste vriend verloren waren en dat deed hen veel verdriet.

Maar ze voelden ook dat Leo van in de hemel op hen zou neerkijken en hen zou beschermen tegen onheil. En dat besef stemde hen ook gelukkig. Ze gaven elkaar een hand en zo, vijf vrienden verenigd voor het leven, bleven ze nog een hele tijd staan. Leo in hun hart koesterend, Leo's stem nog altijd horend.

De vijf kwamen nog heel vaak naar de Kwacht. Leo hoorden ze nooit meer, maar ze praatten nog heel veel over alles wat ze konden bedenken. En hun vriendschap, die bleef voor eeuwig bestaan, over alle lieven heen, over alle problemen, uitdagingen, jobs en relaties heen. Wat deze vijf vrienden hier gesmeed hadden, samen met Leo, was door niets stuk te krijgen. Niets.